

MESTNA OBČINA
Velenje

Župan

Spoštovani gospod predsednik,

Mestna občina Velenje je urejena, uspešna, sodobna in odprta lokalna skupnost, ki slovi po številnih primerih dobre prakse – tudi ali še posebej na socialnem področju. Na najrazličnejše načine se trudimo in si prizadevamo, da občankam in občanom omogočamo čimbolj kvalitetno življenje, pri čemer med njimi ne delamo nobenih razlik. Delo in življenje v skupnosti usmerjamo tako, da kar se da enakomerno, celostno in uravnoteženo razvijamo vsa področja in vsa območja naše občine, seveda s posebno skrbjo za vse tiste, ki so podpore in pomoči skupnosti bolj potrebni, torej za vse ranljive skupine prebivalcev. Tu pa se v zadnjem času srečujemo s številnimi novimi izzivi in vprašanji, katerih reševanje ni več ne v pristojnosti in ne v moči (zgolj) lokalne skupnosti.

Eno takšnih perečih področij, ki jih v lokalnih skupnostih v prihodnje ne bomo zmogli več reševati samostojno, v Sloveniji pa ne sprotno in parcialno, sta hitro naraščajoče število priseljencev in intenzivna rast deleža tujcev s stalnim ali začasnim bivališčem v Republiki Sloveniji. Če se ne bomo nemudoma lotili vzpostavitve celostnega in medresorsko usklajenega pristopa ter sistemskih rešitev na ravni države in priprave zakonodajnih podlag zanje, se bomo, po vseh trendih sodeč, kmalu znašli v zahtevnem položaju, posledica katerega bodo nevarno zaostrene družbene, politične in gospodarske razmere.

Če imate morda občutek, da je moja skrb pretirana ali neutemeljena, mi dovolite, da jo pojasnim oziroma podkrepim z nekaj dejstvi in konkretnimi primeri.

V Mestni občini Velenje se iz leta v leto povečuje število otrok, ki nimajo slovenskega državljanstva. Po statističnih podatkih zadnjih let jih je v starostni skupini 1–5 let kar 9 %. V velikem deležu gre za otroke staršev, ki so se k nam priselili s Kosova in iz Makedonije. V Vrtcu Velenje se tako s številnimi težavami srečujejo že ob vpisu otrok, še bolj pa pri vsakodnevnem delu. Komunikacija, brez katere se dela v vrtcu ne da organizirati in kvalitetno izvajati, je izjemno zahtevna, vse prevečkrat pa celo neizvedljiva. Starši – priseljenci namreč v večini primerov niso sposobni komunikacije v uradnem jeziku Republike Slovenije ali vsaj v katerem od tujih jezikov, ki jih razumejo delavci v vrtcu. Vodstvo in strokovni delavci Vrtca Velenje se po najboljših močeh trudijo svoje delo kar najbolje opraviti, ravnati v dobrobit otrok ter pomagati njihovim staršem, a rešitve, ki jih lahko poiščejo sami, so lahko le kratkoročno učinkovite. Ob nedavni stavki zaposlenih v vzgoji in izobraževanju so tako na primer morali poiskati prevajalca, ki je obvestilo za starše s pojasnilom o stavki in režimu dela v vrtcu v času stavke prevedel v albanski jezik. Tako so preprečili nekaj težav in nesporazumov, povzročili pa nove, saj obvestil javne ustanove v albanščini številni državljanke in državljani niso dobro sprejeli in so imeli ob njih tudi številne upravičene pomisleke.

Zaradi jezikovnih pregrad imajo veliko težav tudi v osnovnih šolah. Vedno več je primerov, ko morajo otroke, ki – tako kot njihovi starši – ne znajo slovensko, sprejeti in vključiti v izobraževalni proces med šolskim letom. Učitelji ob rednem delu izjemno težko pomagajo pri integraciji teh učencev v šolsko delo in v novo kulturno ter socialno okolje, ob tem pa se zavedajo, da za uspešno tovrstno delo niti niso dovolj usposobljeni.

S še zahtevnejšimi in odgovornejšimi nalogami in odločitvami se ob delu s priseljenci srečujejo zaposleni v Zdravstvenem domu Velenje. Nerazumevanje pacienta ali pacientovo nerazumevanje namreč lahko pripelje do resnih, tudi usodnih posledic. Zato je velenjski zdravstveni dom pred časom celo objavil javni razpis za zasedbo prostega delovnega mesta, v katerem je bilo navedeno, da je med zaželenimi referencami kandidatov tudi znanje albanskega jezika. Morda ste informacijo o tem razpisu zasledili v medijih, saj je njegova objava sprožila val nestrpnosti, zlorabili pa so jo seveda tudi tisti, ki skušajo politične točke pridobivati s spodbujanjem skrajnega nacionalizma in ksenofobije.

O težavah in odprtih vprašanjih, povezanih s povečevanjem števila priseljencev, predvsem tistih z območij drugih jezikovnih skupin, nam skorajda že dnevno poročajo tudi zaposleni v drugih javnih zavodih in ustanovah ter posamezniki, ki z nami delijo izkušnje iz ožjih delov lokalne skupnosti. Uradnih informacij institucij, ki spremljajo gibanje prebivalstva, pa v občinski upravi nismo deležni, kar je vsaj nenavadno – glede na to, da smo ravno v občinskih upravah tisti, ki se moramo soočiti s posledicami priseljevanja ter ukrepati v spremenjenih razmerah in iskati rešitve za financiranje vključevanja priseljencev v družbo, zagotavljanje izvrševanja človekovih pravic ter ohranjanje strpnega sobivanja.

Velenje seveda ni edino mesto s takšnimi izkušnjami. S podobnimi težavami se soočajo v večini slovenskih mest in večjih krajev. S kolegi župani vse večkrat govorimo o tem.

Reševanja predstavljene problematike in z njim povezanih finančnih, organizacijskih in drugih težav nikakor ne moremo več prepuščati naključjem ter znanju, sposobnostim, empatiji, pripravljenosti in iznajdljivosti posameznikov in ustanov.

Verjamem, da boste mojo pobudo vzeli resno, tako kot ji pritiče, in nas v kratkem obvestili o vaših predlogih za hiter in učinkovit odziv na izpostavljeno problematiko.

V velenjski občinski upravi in njenih javnih zavodih ter drugih institucijah in organizacijah smo si doslej že nabrali nekaj izkušenj na področju vključevanja tujcev v družbo, prav tako pa smo poiskali nekaj informacij o tem, kako na tovrstne izzive odgovarjajo v drugih državah, in smo seveda pripravljeni na tvorno sodelovanje ter pomoč pri oblikovanju novih dobrih praks na področju, ki bo v prihodnje globalno in v naši državi gotovo le še zahtevnejše in pomembnejše kakor je danes.

S spoštovanjem in prijaznimi pozdravi!

Bojan KONTIČ

Velenje, 26. februar 2018

Poslano:

- predsedniku Republike Slovenije,
- predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije,
- predsedniku Vlade Republike Slovenije,
- predsedniku Državnega sveta Republike Slovenije.